

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HÍVATALOS KOZLONYE.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: félévre 6 kor., negyedév: 3 kor. — fill.
Vidéken: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ

SZÉKELY IMRE.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

Rémkép festészet.

— november 1.

Ezt a művészetet a kormány és kormánypárt tagjai, nagy buzgósággal, de nem megfelelő szerencsével művelik, különösen az önálló vámterület veszélyeiről. Ijesztő képeket festenek arról az inségről, amelybe az országnak tulajdonilag földmivelésből élő lakossága jutna az önálló vámterület mellett. Mondani sem kell, hogy e rémképek csak piktoraik víziói, amelyekkel a valódiságot álnokul ellepiezik. Szomoru gazdasági viszonyaink, amelyet teljes joggal nyomoruságnak nevezhetünk, nagyon is hangosan beszélnek a közös vámterület átkos voltáról, ellenben mindaz a rémkép, amelyet az önálló vámterület következményeiről festenek, nem egyéb, mint — ismételjük — vérmes mameluk agyak víziói.

Ebben a tekintetben az önálló vámterület ellenzői tanulhatnának az egyszeri székelytől, aki arra a kérdésre: tud-e hegedülni? azt válaszolta, nem tudja, mert még nem próbálta. Fájdalom, a közös vámterületet nagyon is kipróbáltuk és károságát majdnem tönkre jutásunk árán teljesen kitapasztaltuk.

Bizonyosabb, mint kétszerkettő négy, hogy az önálló vámterület a közösnél károsabb nem lehet és ez esetben már indokolva van a vámserompók felállítására.

Felesleges volna ezerszer is ismételni azokat az okokat, amelyek világosan bizonyítják, hogy az önálló vámterület lényeges kárral nem járhat az országra nézve. Itt mint új dologra csak azon körülményre hivatkozunk, amelyről „Fenyegető veszedelem” cím alatt lapunk egyik közelebbi számában megemlékeztünk. E közleményben arról volt szó, hogy Anglia egyik kiváló tudósa szerint körülbelül 20 év múlva az összes gabonatermés elégtelen lesz az emberiség számára, sőt már ma sem lenne elég, ha egy pár jó termés nem lett volna.

Annyit mindenesetre elfogadhatunk ebből valónak, hogy a fogyasztók számának gyors, sőt rohamos szaporodása miatt a gabonák, ha egyelőre még ingadoznak is, utóbb állandóan emelkedni fognak és nem hogy vámot nem fognak bevitele ellen emelni, sőt örülni fognak mindazon államok, amelyekbe bevisszük.

Ettől eltekintve is, a magyar buzának gazdag siker tartalmában olyan kiváltsága és kiválósága van,

amellyel más népek búzái nem bírnak s amelyek miatt finomabb ételek készítéséhez a magyar buza nélkülözhetetlen.

Szó sem lehet tehát arról, hogy ha mi az osztrák ipart vám alá vetjük, viszont az osztrákok vám alá vetve a mi mezőgazdasági terményeinket: saját zsirunkban fogunk megfulladni. Bár szedhetnénk egy kis zsirt magunkra! Az ilyen beszédek csak arra vallanak, hogy azok, akik szájukon kieresztik, éppen semmi tudomással sem bírnak a világ haladásáról, a tudományok vívmányairól, vagy ha igen: akkor igen oktanul nem veszik figyelembe. A tudomány vívmányainak gyakorlati felhasználása, értékesítése Angliának, Németországnak és az Északamerikai Egyesült Államok rohamos haladásának és azok teljesen figyelmetlenül hagyása a mi nyomoruságunk titka. És mi az ipar, ha nem a tudományos vívmányok értékesítése? Mit ér nekünk, hogy mindenünk van, de kénytelenek vagyunk szinte ajándékba adni, hogy azután drága pénzben megvegyük, azon a keservesen szerzett néhány garason, amit mezőgazdasági terményeinkért kapunk.

Mig nem lesz önálló vámterületünk, addig sorsunk nyomoruság

A csoda.

Irta: **Herzeg János.**

Verőfényes, de hideg téli napon Dobokai dr. elkéserevde nézte ablakából a járókelőket, kikben, orvosi véleménye szerint, dühöngött az egészség, mikor változatlanul megérkezett a csoda.

Egy jól öltözött idősebb uriember a sikos járdán elcsuszott, úgy, hogy nem bírt fölkelni. Kapóra jött ez az új orvosnak. Fogta műszereit és rohant megadni az első segélyt, az utczán, a nyilvánosság foruma előtt. Új orvosnak az első páciensét nagyon meg kell becsülni, legyen az szegény vagy gazdag. Ha az utóbbi tulajdonokkal bír, mindenesetre kíváncsabb az új dokornak, mintha csupa emberbaráti szeretetből kell az első fecskét gyógykezelnie. Szerencséjére első betege vagyons vidéki földbirtokos volt. Súlyos természetű sérülésről lévén szó, két markos legénynyel fölpakoltatta a sérültet és lakásába vitette, melyet a legnagyobb készséggel ajánlott föl. Nem akarta, hogy más orvos is belekontárkodjék. Teljesen magának foglalta le. Aztán táviratilag kiméletesen értesítette a családot, kik még

aznap nagy jajgatással törtek be az orvos lakásába. Dobokai dr. csitította, biztatta az ijedt familiát.

— Legyenek egészen nyugodtak. Semmi komoly dolog. Néhány nap alatt betegünk helyreáll!

Az új orvos rég, nagyon rég várta az első páciensét. Idestova három hónapja lesz, hogy letelepedett V... városban, de kifürkészhetetlen okból még egy betege se akadt. Pedig mily kimondhatatlan boldognak érezte magát, midőn az egyetem tudós fejei Isten és ember előtt doktorrá avatták. Első teendője akkor az volt, hogy a szélrózsa minden irányába menesztette a táviratokat, melyek gondolatsebességgel kürtölték világgá az ő boldogságát. Mikor aztán felocsudott az örömtias órákból, kutyabőrös diplomájával, de tökéletesen üres zsebbel bámult bele a nagy világba. Annyi évi fáradozás és tanulás után elérve célját, gyült meg, csak igazán a gondja. Vajjon mittevő legyen? Hol kezdje meg működését? A fővárosban csak nem, ahol talán több az orvos, mint a beteg. Beült egy kávéházba és Magyarország helységnevtárát figyelmesen böngészte. Tanulmányozta az összes nagy magyar városokat. Gyorsan határozott V... várost jelölte ki,

hol a szenvedő emberiség javára fogja tanulmányait érvényesíteni...

Dobokai dr. csakhamar beleélte magát új otthonába. Jóképű és jómodoru fiatal ember lévén, gyorsan kedveltette meg magát. Szépen indult a kezdet, csak hogy a betegek nem akartak hozzá megindulni. Már pedig való igaz, hogy egy orvos beteg nélkül olyan, mint a drótos drót nélkü. Amde Dobokai dr. nem vesztette el türelmét. Bizott és remélt. Magába szuggerálta azt a csodát, melynek jönni kell s amely jövőjének szilárd alapját fogja megvetni. Az a csoda pedig szerfölött sokáig késett. A doktor ur kezdett már türelmetlenkedni, mert sajnos tapasztalta, hogy a vendéglős, szabó és cipész urak kezdtek irányában hideg magaviseletet tanusítani...

A szobájában fekvő megsérült földesurnak kétezer hold tehermentes földjén kívül volt egy bájos eladó leánya is, aki a városban maradt egy ismerős családnál, hogy egész nap édes apja mellett lehessen. Dobokai dr. is ugyszólván az egész napot a beteg mellett töltötte. A két fiatal ápoló nagyon megbarátkozott. Ugy teltek az órák, hogy alig vették észre az est beköszöntését. Akkor aztán a kisasszonyka egyedül az

A „Hungária kávéház”

zenekara által. Kitünő italok, hideg büffet,

a helybeli és vidéki intelligencia találkozó helye, hol minden kedd, csütörtök szombat és vasárnap **Zene-estély tartatik** felváltva **RÁCZ KÁROLY** és **MAGYARI TESTVÉREK**. saját termésű boraim. — Kiváló tisztelettel **Weichinger Károly.**

s amig nyomorgunk, addig minden törekvésünk hazánk függetlensége iránt: meddő erópazarlás.

(*)

A névmagyarosításról.

— november 1.

A magyar képviselőház hosszabb idő óta azon fáradozik, hogy kieroszakolja azt, amihez minden népnek legtermészetesebb joga van: saját nemzeti nyelvének és eszméinek teljes használatát akarja érvényre juttatni. Hogy mit jelent ez a küzdés és hogy mit sikerült már elérnünk, csak azok tudják valójában mérlegelni, akik ismerik a 40 év előtti Magyarországot.

Mi, akik a 40 és 50 közötti évek súlyát viseljük vállainkon, tudjuk, hogy kis tanuló korunkban németül tanultunk az iskolában és szó sem lehetett róla, hogy a Hymnuszt vagy a Szózatot merték volna az iskolában énekelteni. Ma ehhez képest mennyire megváltoztak a visonyok! Már az elemi iskolás gyermekeknek megtanítják a nemzeti imádságokat és nem kell tartani attól, hogy rebellisnek fogják tekinteni azt a tanítót, aki merészezi ez énekeket tanítani. Megértük, hogy az Erzsébet szobor leleplezése alkalmával egy altábornagy levett csakóval haligatta végig katonai kíséretével Hymnusunkat. Haladást, fokozatos és örvendetes haladást látunk e téren, olyat, amely a legnagyobb örömmel s a jövőre nagyobb bizalommal tölti el minden igaz magyar ember lelkét.

És mégis, ha végig nézzük hivatalaink névtárát, kezdve a miniszteriumoktól, egészen az egyszerű községi adminisztrációig, azt tapasztaljuk, hogy szálanymán sok az idegen hangzású, különösen a német név; sőt igen sokszor olyanok viselik, akik lelkületükben is egészen magyarok, annyira, hogy ezt az idegen névet nem is értik s mégis a magyarság nagy kárára, német nevet viselnek. Mit szólunk aztán ahhoz, ha a

tanúgy emberei, tanárok és tanítók német nevekké diszelegnek; azok az emberek, akiknek lelkük legmélyebb meggyőző erejével és tudásukkal kötelességük szolgálni a magyar kulturát. Sajnálunk kell az olyan országot, — hol a német nevű tanár tanít magyar nyelvet, magyar történelmet, magyar nemzeti szellemet az ifjuságnak.

Nem hagyhatjuk elismerés nélkül az államvasutak derék hivatalnokai karának hazafias működését annak a hangsúlyozásával, hogy ők és az erdészek működtek és működnek ma is elismerést érdemlő buzgósággal a névmagyarosítás terén. Igaz hazafias üdvözlésünk érte és hálás elismerés a derék testületeknek és köszönet a magyarosodás előmozdításáért.

Sokan azt hiszik, hogy az által, ha idegen hangzású nevet elhagyják és azon nemzet kincstárából: nyelvből választanak nevet maguknak, amely nemzethez tartoznak és a melynek mindezt köszönhetnek, talán szüleik emlékének tiszteletben tartása ellen vétnek. Hát ez nem így van, mert ha valaki szívében és minden érzésében jó magyar lehet, mennyivel inkább kell, hogy nevével is megmutassa a világnak, hogy minden tekintetben a magyar nemzethez tartozónak vallja magát. Csak azok tudják ezt kellően méltányolni, akik külföldön jártukban magyaroknak vallották magukat és német neveket viseltek; ezeket a legnagyobb csodálkozással fogadják és ránk fogják, hogy már nincs is igazi magyar, annyira összekeveredett a szomszédos nemzetiségekkel. Ráfogják Petőfira, hogy tót, Toldira, Munkácsyira, hogy német és a legnagyobb ékes-szóla sal sem bírjuk meggyőzni őket az ellenkezőről.

Ezeket a visszas állapotokon segíteni elérkezett már régen az idő; hivataloknak, vállalatoknak, erkölcsi testületeknek karöltve arra kell törekedniök, hogy aki magyarországon él, közhivatalt visel, gazdálkodik, kereskedő vagy gyáros, vagy bármi módon itt él, ez állam területén keresi meg kenyereit, annak az államnak polgára, legyen lelke mélyéből magyar, szeresse hazáját,

legyen hű fia s ezt mutassa meg magyar hangzású nevével is

E-k.

Szabad lyceum

— november 1.

A szabad iskola vezetősége ismét megkezdte áldásos működését. A múlt évi sikerek már leküzdötték a kezdet nehézségeit. Alkalma volt a közönség minden rétegének megismerni a nemes célt, mely az egyesületet vezeti. Az érdeklődők láták, hogy a tudományok és művészetek népszerű ismertetését akarja, minél szélesebb körben terjeszteni. Méltányolnunk kell a vezetők ügybuzgalmát és nagy munkáját, hogy már az első évben népszerűvé tették az intézményt, a gondosan és körültekintően rendezett előadásokkal, méltányosak kell hogy legyünk az előadókkal szemben, kik önzetlenül sok munkát és időt szántak erre a célra, de méltánylás illeti meg a debreczeni közönséget is, amely szellemi öntudatát mutatta akkor, amikor az ő érdekeit előmozdító előadások szellemi tartalmát megszerezni igyekezett és pártolásával az előadók buzgalmát és munkakedvét fokozta.

Külföldön, különösen Angliában ez az intézmény már magas fokon áll. A legmagasabb igényeknek megfelelőleg egyetemi szinten álló előadásokat rendez. Örvendetes esemény, hogy már Budapesten is megismosodott az intézmény s már a múlt évben alig volt képes a nagyszámu haligatóságot elhelyezni. Mi debreczeniek csak a kezdetén vagyunk, de a rendezés ügyessége, közönségünk érdeklődése csak fokozni fogják a múlt

orvosra bizta édes apját. Távozóban sokat jelentő kifejezéssel és meleg kézzorítással mondta az orvosnak:

— Igazán doktor ur, nagy hála rá kötelez bennünket!

— Kérem — szólt Dobokai dr. önértzetel — csak kötelességemet teljesítem.

A beteg felgyógyult. Busás honoráriummal hálálta meg a fiatal orvosnak sikeres fáradozását. Dobokai dr. aztán többször kocsikázott ki a közel fekvő birtokra, megnézni, hogy hogyan van az általa gyógykezelt láb. A rossz nyelvek azt fogták rá, hogy nem is annyira a láb, mint a kisasszony keze kedvéért rázatja magát két órán át. Ez egyébként a doktor privát dolga.

Nem sok idő múlva Dobokai dr. a szülőkhöz intézett levélben előadta szíve vágyát és megkérte a kisasszony kezét.

A papa és mama összesugtak-bugtak. — Úgyes ember — szólt a papa — csak hogy kezdő orvos. Hogy fogja eltartani a családját?

— Nekem azt mondta — szólt a mama — hogy igen sok a dolga, mert a városban ő az egyedüli operateur!

Hosszas eszmecsere után abban állapodtak meg, hogy mielőtt határozatot hoznak, meggyőződést szereznek, vajjon dr. Dobokai keresett orvos-e?

A földesur egy bizalmas barátját, a legnagyobb diszkrétció mellett beváltta a titokba és arra kérte, hogy szerezzen alapos meggyőződést arról, vajjon van-e praxisa a fiatal orvosnak és milyen? A jóbarát híven felelt meg elvállalt kötelességének. Gyomorbajost szimulált és csaknem naponta feljárt az orvoshoz. A szükséges tapasztalatokat beszerezvén, ajánlott levélben értesítette az érdeklődő szülőket, hogy sokszor járt gyógykezelés végett dr. Dobo-

kaihoz, kinek előszobájában mindig találtak tiz-tizenöt várakozó beteggel.

Az esküvő megtörtént.

*

Néhány hét múlva, mikor az új pár a galambok hazájából megérkezett, egy beteges kinézésű egyén, olyan nyugalmazott iparosféle állított be az orvos előszobájába. Dr. Dobokai nem volt otthon. Az új asszony fogadta:

— Az orvos urat tetszik keresni? — kérdé.

— Igen! — szólt a jövevény.

— Tán beteghez akarja hívni?

— Nem.

— Vagy tán ön a beteg?

— Én volnék. Azaz, hogy beteg nem vagyok.

— Nem értem, — szólt a fiatal asszony — mondja kérem, mit akar?

— Hát... hát... egy kis járandóságom volna a tekintetes orvos urtól.

— Vagy úgy! Ezt mindjárt megmondhatta volna. Kérem a számlát, majd kifizetem.

A jövevény néhány pillanatig habozott. Nem tudta, szóljon-e vagy sem. A fiatal asszony türelmetlenkedett.

— Csak adja ide azt a számlát!

— Hát kérem, szólt a jövevény — számlám nem igen van, csak úgy számítom, hogy három héten át voltam beteg én, a feleségem, meg a sógor. Naponta husz krajczárjával az 12 forint 30 krajczár. Ennyi a követelésük.

— Követelésük? — kérdé a fiatal asszony csodálkozva. — Nem rossz! Csak nem az orvos fizet a betegnek, hanem a beteg az orvosnak!

— Az szent igaz. Csak hogy a mi betegségeinknek más sorja volt.

— Más sorja? Ugyan ne beszéljen össze annyi tücsök-bogarat! Szóljon érthe-

tően — mondá a doktorné türelmetlen hangon.

— Ha már muszáj, hát megmondom, hogy mi nem voltunk betegek, csak az orvos ur mondta, hogy mindennap jöjjünk fél hozzá és délután két órától négy óráig bent üljünk az előszobában, mintha betegek volnánk!...

Mikor a fiatal orvos hazajött, komoly ábrázattal állt elébe az új asszony:

— Orvos ur! Éppen az elébb volt itt egy ember, akit ön visszaadott az életnek. Sőt többet tett. Megmentette feleségének és sógorának is az életét. Ez az ember kötelességének tartotta, hogy eljőjön ide és háláját fejezze ki a tudós orvos feleségének is!

— Ki... ki volt az? — kérdé Dobokai dr. zavartan.

— Nevét nem mondta meg. De a dologban az a különös, hogy a megmentett ahelyett, hogy fizetne, ő kér megmentőjétől fizetséget!...

Dobokai dr. nagyon kellemetlenül érezte magát. Sejtette, hogy a titok le van leplezve. Hirtelen eszébe jutott, hogy az esküvő előtti nagy izgatottságában nem egyenlített ki legdiszkréttebb számláját.

A fiatal asszony komolysága csakhamar kacagásba ment át. Elmondta az előbbi kedélyes jelenetet.

— Aztán mond, te nagy kókler, ezt a huncutságot értem vagy pénzemért tetted-e?

A dolognak ilyen fordulatára Dobokai dr. boldogan lélegzett fel. Szenvedélyesen szoritotta magához feleségét:

— Csak nem tételezed fel, édes, hogy a pénzedért vetemedjem ilyesmire?

A fiatal asszonyka nem tételezte ezt... Csak azok a falon függő, ébenfakere-tű aranyhimzésű vágató zokék, a gézen-guzok mosolyogtak...

évi sikert, itt lesz az idő, midőn már élvezni fogjuk a tudományok és ismeretek elterjedésének jólétet adó gyümölcseit.

Mint a múlt évben, úgy most is két-féle becsztás van tervbe véve. Először a népies ismertetések sorozatával kezdik meg, alkalmat adva a kevésbé művelt és az ismeretekhez más úton hozzá nem jutó osztály tudásának gyarapítására, később a művelt közönség igényeit kielégítő előadások következnek. A megnyitó előadások tárgyát az orvostudomány köréből kiválogatott legszükségesebb ismeretek képezik. Tudomásunk szerint az előadások 4 egymást követő vasárnap délután 3—4 óráig ezek lesznek: dr. Burger Péter: Az alkohol ellenes mozgalom ismertetése. Dr. Kenyeres Elek: A gömőkór elleni védekezés. Dr. Brunner Lajos: A fertőző betegségek ismertetése. Dr. Szenes Zsigmond: A gyermeknevelés egészségtana. Az előadások a ref. kollegiumban, az állami reáliskolában, a megyeház tanácstermében és a Kossuth-utcai iskolában tartatnak. Az ezeket követő, más tudomány körébe vágó előadásokról alkalmi lesz a közönségnek, részint falragaszok, részint napi lapokban megjelenő értesítések útján tudomást szerezni.

Ismételten felhívjuk a közönség figyelmét a nemes intézményre. Látogassák tömegesen, igyekezzenek az ott előadottakat megérteni és tanúságaikat hasznukra fordítani.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Október 31 megünneplése. Lélek-emelő ünnepélyvel ülték meg Balmazújvárosban a magyar ref. egyház tagjai a reformáció 387-dik évfordulóját. Reggel 8 órakor kezdődött az istentisztelet, melyen a 37. 74. dicséret 1. 2. 4. 5. verseinek elhangzása után az alkalmi imát Illyés Endre ref. lelkész tartotta, a 234. dicséret 5. versének eléneklése után iskolai ünnepély volt szintén a templomban. Nyitó és záróbeszédet Illyés Endre ref. lelkész; Kálvin életéről szabad előadást Kotyman József tanító tartottak, ezenkívül vallásos költemények és imák elmondásával szerepelt 3 fiú és 3 leány iskolás gyermek. Ez alkalmával az ünnepély tárgysorozatának nyomdai költségeire a templomi perselyekbe 15 korona 83 fillért adakoztak a gyülekezet tagjai. Az ünnepélyen résztvevők száma és a lelkesedés óriási volt. Az ünnepély tárgysorozata a következő volt:

1. Orgona-játék: Kiss Páltól.
2. Előima, elmondja: Kecskés Sándor.
3. Nyitóbeszéd, tartja: Illyés Endre.
4. XV. zsolt. Énekl.: a gyermek-énekkar;
5. Október 31, szavalja: Kecskés József;
6. Kálvin élete. Emlékbeszéd, tartja: Kotyman J.
7. Luther éneke. Énekl.: a gyermek-énekkar.
8. Mi Atyánk! Költemény, szavalja: Györfi Eszter.
9. Hiszekegy. Költemény, szavalja: Csige Erzsébet.
10. Légyen te kő falaidban, énekl.: a gyermek-énekkar;
11. A reformáció ünnepén. Szavalja: Sami Sándor.
12. Záróbeszéd, tartja: Illyés Endre.
13. Záró-ima, elmondja: Szabó Eszter.
14. Orgonajáték: Kiss Páltól.

Hitelesítő ülés. Az okt. 28-án tartott ev. ref. presbiteri közgyűlés jegyzőkönyvét 4-én, pénteken délelőtt fél 11 órakor hitelesítik az egyházi hivatalban. Ezt meg-

előzőleg a püspöki hivatalban az ösztöndíjosító bizottság 28-iki ülésén felvett jegyzőkönyvhitelesítése megy végbe.

Protestans estély. Ez iskolai évben tegnap tartotta a Hittanszak Önképző Társulat az első Protestans estélyt a főiskola dísztermében, hol erre az alkalomra fényes, nagy közönség jelent meg. Kövér Árpád szénior megnyitó beszéde után Ferenc Gyula dr. akadémiai tanár mindott szép beszédet, mit Szilágyi Vilma hatásos szavallata követett. Alföldi Béla tanító harmóniumjátéka után Tóth Sándor szavalt. — A szép, vállásos estély a XC. zsoltár éneklésével ért véget.

Őszi segély gyűjtés. Debreczenben ősi szokás minden esztendőben az, hogy az ev. ref. kollegium növendékei ilyenkor ősz végén felkeresik a lakosokat és adakozásra hívják fel a kollegium szegény növendékei számára. — Ez évben is november 9—12-ig kápsálnak majd az ifjuság kiküldöttei.

Halottak napja. A kath. egyház holnap ünnepi halottak napját. Az istentisztelet a kath. templomban következő sorrendben fog megtartatni: 6, 7, 8 órakor szent misék, 9 órakor ünnepélyes gyászmisét celebrál dr. Wolafka Nándor v. püspök, mely alatt a műkedvelő énekkar zenekar kísérettel Alper József karnagy „Erzsébet rekviem”-t adja elő; fél 11 órakor és fél 12 órakor Szabó István a temető-kápolnában szentmisét mond és prédikál; háromnegyed 11-kor és fél 12-kor szintén mondanak szentmisét a templomban.

A lélek ábrázolása.

— november 1.

(Egy pesti újság társzójában egy volt miniszterelnök keresztül a lélek tragikus érzéséről ír és ábrákkal mutatja be a lelket. A lélek jobbfelére helyezi az egyéniséget, vele szembe teszi az idillikus érzést, alatta pedig a nyugtalanító érzés foglal helyet.)

Ez a jelenet egy színházi irodában játszódik le a hónap első napján, amikor tudvalevőleg a színigazgatóknak egyáltalán nincs pénzük.

Löncsös Iván (jellemsegédszínész, már tíz percze az irodába van, de az igazgató nem akarja észrevenni, hanem a „Budapesti Közlöny” nem hivatalos részét böngészi. Löncsös humorizálni próbál): Igazgató urnak jelentem alásan, mintha bejöttem volna. (Szabadalmazott lipótmezei vigorgással néz a direktorra.)

Smucczerry Elek (igazgató és csontszu őri a ballábát): Nanana! (Föltekint) Ja, maga az, Löncsös. Mi kéne?

Löncsös: Ami az igazgató urnak: pénz.

Az igazgató (sehogy sem akarja megérteni): Ne vicceljen, mit kíván?

Löncsös (megpödrí a bajusza helyét, sunyi hangon): Tetszik tudni, mához egy hónapra elseje lesz.

Az igazgató (már eszmél a vén haramia): A fizetés kell?

Löncsös (a fenti vigyorgással): Ehm.

Az igazgató: Máskor világosan beszéljen. Tehát magának járna október hónapra 90 korona, ha levonásai nem volnának.

Löncsös (komolyan kétségbeesik, a melyből csak az igazgató szuró pillantása huzza ki): Tessék? Hisz egy bűdös vas előlegem sincsen ebbe a hónapban.

Az igazgató: Ne szociálistáskodjék; majd mindjárt megtudja, hogy mik a levonások. (Fölüti a hóhétkönyvet, amelyre ez van írva: „Levonások”. Olvassa): Október 10-én: Löncsös Iván „A beteg Rosenbaum” czimszerepében nem tüntette föl eléggé a lélek balhóna alatt észlelhető mirigyczafatokat, amelyeknek a lélek mellső-belső térdkalácsával szemben kell elhelyezkedni a pszichologia szabályai szerint.

Löncsös (nagyot nyel): Ez már betyár dolog!

Az igazgató (tovább olvas): A főnálló önkormányzati bíráskodás alapján ezért 27 koronát vontam le.

Löncsös (szólni akar, de az igazgató folytatja.)

Az igazgató: Október 13-án: „A tisztánnevelési járás rózsája” című népbölcseletben ugyancsak a czimszerepben Löncsös Iván nagy mulasztást követett el.

Löncsös (epésen): Ugyan mit, no?

Az igazgató (olvas): Az előírás szerint a czimalakitónak ki kellett volna domborítani, hogy a bevett három szem purgohatása alatt milyen vegyi átalakulás megy végbe a lélek és a gyomor szarunemű kötszöveténél, a vele párhuzamosan haladó görösgömböcskék folytonos gurulása közben.

Löncsös (őszinte bambasággal): Ezt nem értem.

Az igazgató (tovább olvas): Az előadás emiatt nagy rések támadtak, amelyeket csak a levonandó 23 koronával lehet betapasztani.

Löncsös (keserűen): Van még valami görög levonás?

Az igazgató (tovább olvas): Október 19-én „A nikkelbimbó” másodszerében a hanyag Löncsös elfucscsolta az egész előadást.

Löncsös: Én?

Az igazgató: A vesevívőérnek és a tüdőcsucsnak, meg a rekeszizomnak, mint a lélek közös tüzoltó főparancsnokainak különös vonzódását a balszivkamrához egyáltalán nem adta vissza a szereplő Löncsös és ezért 16 korona 20 fillért vonok le.

Löncsös (véres szemekkel): No tovább, tovább!

Az igazgató: Azért, mert október 24-én a „Rákfenések” Móni szerepében nem mutatta ki, hogy Móni szívelhájásában és lelki csámpában szenved, meg hogy a vesekéreg milyen őrült módon ringlizilezett a szív jobb pitvarával, a szegény lélek vörös könyöke körül, amelyről szintén nem adott hü képet, 12 korona 03 fillér levonás dukál. (Föllélegzik): Ennyi van!

Löncsös: Nekem kérem szónokolhat, én nem veszek róla tudomást, hanem a színházi törvényszék elé viszem az ügyemet, mert ez mégis... (elhallgat és figyel az igazgató számolására.)

Az igazgató: Összesen 79 korona 13 fillér lelki levonása van.

Löncsös (viharzik): Azt a vén atyaszentyit! Én a törvényszékhez...

Az igazgató (megvesztegető hidegséggel): Marad tehát a fizetéséből 11 korona 87 fillér.

Löncsös (tovább viharzik): Én azt a hatalmas eget is lehuzom a lábánál fogva, mert...

Az igazgató (mint fent): Tehát nem fogadja el a pénzt?

Löncsös (lehül, majd habzik. Kis szünet után): Adja no ide, igazgató ur!

Bojár.

NAPI HIREK.

— **Hatvan éves találkozó.** A főiskola háznagyi hivatalában azok jöttek ma össze, kik 1844. november 1-én, tehát eze őtt hatvan évvel proskribáltak. A találkozást Lengyel Imre ny. táblabíró rendezte. Ugyanis tíz évvel ezelőtt, mikor a volt osztálytársak közül 15-en jelentek meg az 50 éves találkozóson, elhatározták, hogy 10 év múlva ismét összejönnek. De bizony a 15-ből már többen elhunytak, másokat betegségük akadályozott a megjelenésben s így Lengyel Imrén kívül eljöttek a volt osztálytársak közül Soltész Farkas ny. lelkész, Nagy János ügyvéd és Joó Ferencz takarékpénztári főtisztviselő. A hatvan éves találkozás öröme az együtt proskribáltak az Angol királynő szálloda éttermében beszél-

gettek, elmélkedtek ma délből levelek hullásáról, darutávozásról, elmúlt ifjuságról...

— **A tudományos akadémia a Csokonai ünnepélyen.** A tudományos akadémia tegnap tartott ülésén Csokonai Mihály századik születés napján Debreczenben tartandó ünnepélyére Bakasai Sándort, Szilágyi Áront és Bánóczy Józsefet küldte ki.

— **Kinevezések a honvédségnél.** A király, november 1-én kezdődő ranggal a debreczeni honvéd gyalog és huszárezrednél a következőket léptette elő. A 3. honvéd gyalogezrednél előléptek: Laurenczis Ferencz és Pápay Sándor II. o. századosok első osztályú századosokká; Wirth János főhadnagyot II. o. századosná; Szoboszlai József hadnagyot főhadnaggyá; Ollinger Béla, Diószeghy Dezső, Ertl Ferencz és Erdélyi Béla tiszthelyetteseket hadnagyokká nevezte ki. A 2. honvéd huszárezrednél Mérey Árpád II. o. százados I. o. századosná lépett elő, Jászay Miklós hadnagy főhadnaggyá, Nánássy Miklós tiszthelyettes hadnaggyá lépett elő. A esendőrségnél Borhy Sándor főhadnagy II. o. százados lett. Butala István főhadnagy kezelő tiszt II. o. százados lett és a debreczeni 3. h. gy. e. helyezték át. A debreczeniek egy régi, jó ismerőse Nagy Miklós honvéd huszárkapitány, ki jelenleg Nyíregyházán osztályparancsnok, őrnagy lett.

— **Virilisták névjegyzéke.** Debreczen sz. kir. város legtöbb adót fizető bizottsági tagjainak 1905. évi névjegyzéke a főjegyzői hivatalban f. évi okt. 1-től kezdődőleg 8 napi közszemlére volt kitéve. Ez idő alatt az érdekeltek megtekinthették és észrevételeiket megtehették. Miután az igazoló választmány ma kedden délután 3 órakor a főjegyzői hivatali helyiségében tartja ülését a névjegyzék megállapítása végett, ezáltal értesítettnek mindazok, a kik talán feladékonyságból is — elmulasztották volna a névjegyzék betekintését és esetleg észrevételeiket, hogy a mai gyűlésen kifogásukat, észrevételeiket — ez alkalommal még személyesen s élőszóval is előadhassák.

— **Rendkívüli tanácsülés.** Ma délelőtt Kovács József polgármester elnöklésével rendkívüli tanácsülés volt, melyen sürgős folyó ügyeket intéztek el.

— **Halottak napja.** Keddén november első napjával nagy ünnepre virradt a katolikus világ, mindenszentek ünnepét ülvén, az egyház ünnepét. S az ünnepre másnap a gyásznak szomorú ideje következik: halottak napja, talán legszivhezszólbóbb és legpoétikusabb ünnep. Az első napnak inkább egyházi jellege van, míg halottak napja minden szíveknek egyformán kegyeletes ünnep, — nemcsak a vallás törvényei, hanem ama még szentebb törvények szerint, melynek betűi mindnyájunk lelkében égve, magasztos tüzzel lobognak föl az örök békeesség szomorú napján.

— **Katonák esküje.** Az ujonczok ma reggel tették le a katonai esküt. Az eskütétel, melyben a honvéd és közös huszárok s gyalogosok, meg a méneskatonák vettek részt, a Pavillon laktanya előtti gyakorlóterén folyt le, hol az eskütétel előtt tábori mise volt.

— **A szervező bizottság ülése.** Tegnap délután ülése volt Debreczen város szervezési bizottságának Domahidy Elemér főispán elnöklése alatt. Ez alkalommal tár-

gyalták a rendőrlégénység újjászervezésének ügyét is. Az e célra kiküldött bizottság beterjesztette javaslatát, amely minden irányban gondoskodik arról, hogy a debreczeni közönség óhajtsái szerint, megfelelő létszámú rendőrlégénysége legyen városunknak. Az ülésen jelen voltak Kovács József polgármester, Vecsey Imre főjegyző, Körner Adolf, Szabó Kálmán, Király Gyula, Csóka Samu tanácsnok, Magoss György t. ügyész, Végh Gyula r. főkapitány, dr. Sár-vary Gyula t. főorvos, Somogyi Pál, Juhász Ignác, Horváth I., Dóczy Emil dr. stb. A bizottság elé első sorban is beterjesztették a rendőrség újjászervezésére vonatkozó javaslatot. A javaslat 132 közlegényt kíván beilleszteni a rendőrségi szervezetbe. Négy különböző helyén a városnak őrhelyeket kíván felállítani, ahol 5-5 rendőrtisztviselő, altiszt s közlegény felváltva éjjel-nappal szolgálatot teljesítené. 28 őrhelye lenne a városnak olyan beosztással, hogy a város összes területei ellenőrizhetők lennének. A légénység létszámának felemelése s az ezzel járó újítások költségeit épen fedezőné a közgyűlés által e célra megszavazott 15,000 korona. A szervező bizottság a javaslatot elfogadta. Dr. Fejér Ferencz a színházi bizottság szervezésére vonatkozólag azt óhajtotta volna kimondatni, hogy a színházi bizottság a színház szellemi vezetése tekintetében végérvényesen határozhat s csak anyagi dolgokban van joga határozni a tanácsnak. A bizottság kimondta, hogy a színházi bizottságnak minden tekintetben csak véleményezési joga lehet.

— **Meghalt az utcán.** Ma délelőtt a Csapó-utcán a 19. számú ház előtt egy ember hirtelen összeesett és nyomban meghalt. — Holttestét kiszállították a közkórházba. A rendőrség megállapította, hogy az elhunyt férfi Grósz Ignác hajduböszörményi 55 éves kereskedő, kinek özvegyén kívül tíz gyermeke maradt, köztük egy nyomorék, kettő siket, három pedig siketnéma. — A szerencsétlen, kenyérkereső nélkül maradt család iránt mindenütt nagy a részvét és már a mai nap folyamán megindult a gyűjtés, melylyel a mélyen sujtott tíz gyermekes özvegy asszony nyomorán akarnak enyhíteni a könyörületes szívek. A jótékony és emberszeretettel nevében hívjuk fel adakozásra a közönséget.

— **Városi közigazgatás.** Debreczen városi közigazgatási bizottsága e hó 5-én tartja rendes havi ülését Domahidy Elemér főispán elnöklése alatt, amelyen az egyes szakelőadók terjesztik elő az október hónapra vonatkozó jelentéseiket.

— **A legeltető gazdaközönség figyelmébe.** A m. kir. földművelésügyi miniszter ur, tekintettel az idei nagy takarmányhiányra, megengedte, hogy a guti erdőben az illető gazdaközönség lábás jószágait a jövő év április hó végéig legeltethesse. Értesülés szereshető Török Gábor erdőmesternél. Mezőrendőrkapitányság.

— **Leharapta az ajkát.** Nem mindennapi módon állott bosszút Lugosi Péter hajdudorogi lakos Urgyán Mihály napszámoson. Együtt mentek ki dolgozni a mezőre, hol munkaközben összeveszttek és egymásra rohantak. Mikor a dulakodás közben feldühödött Lugosi nem birt ellenfelével, annak alsó ajkát teljesen leharapta. A súlyosan sérült Urgyánt a debreczeni közkórházban ápolják, Lugosi ellen pedig megindították az eljárást.

— **A Tudomány-egyetem halgató-sága.** A budapesti Tudomány-egyetemen

a beiratkozott hallgatók mai száma 6521 az 1903-4. tanév első felének végén beírtott 6586 hallgatóval szemben. A 6521 főnyi létszámnak tudománykarok és hallgatói minőség szerinti elosztása a következő: hittanhallgató 77 rendes, 8 rendkívüli, összesen 85, joghallgató 3586 rendes, 259 rendkívüli, összesen 3845, orvostanhallgató 920 rendes, 25 rendkívüli, összesen 945, bölcsészettanhallgató 1318 rendes, 135 rendkívüli, összesen 1453, gyógyszerésztanhallgató elsőéves 102, másodikéves 91, összesen 193. A rendes hallgatók összes száma 5901, a rendkívülieké 620. Az ujonnan beíratott hallgatók száma 2090, ezekhez még az ezulán beiratkozó elsőéves nőhallgatók fognak járulni. A múlt év első felében az ujonnan beíratott hallgatók száma 2182 volt. Egész tandíjmentességet nyert hittanhallgató 1, jogtanhallgató 330, orvostanhallgató 94, bölcsészettanhallgató 377 és gyógyszerészhallgató 7, összesen 809; feltandíjmentességet kapott joghallgató 104, orvostanhallgató 60, bölcsészettanhallgató 63 és gyógyszerésztanhallgató 5, összesen 232. Az elengedett tandíj összege 69,375 korona. A hallgató-ságnak 15 százaléka részesült egész vagy feltandíjmentességben. A múlt tanév első felében az elengedett tandíj összege 72,900 koronára rugott, a tandíj elengedésben részesült hallgatók száma pedig (1128), az összlétszámnak 172 százalékat tette.

— **Székely tanoncok.** A tizenöt székely fiu, kiket a debreczeni Székely Társaság hozat Debreczenbe, ma délután érkeznek meg. A fiukat az állomásnál többen várják, felkísérik az ipartestülethez és itt adják át az egyes mestereknek. Mivel még néhány fiunak nincs helye, azok a mesterek, akik székely tanonczot akarnak szerződtetni, még ma és holnap jelentkezhetnek az ipartestületnél.

— **Bíró, aki a szövetkezeteket kitanítja.** Prosz János győri törvényszéki bíró, mint a cégügyek előadója, a következő körrendeletet intézte a győri törvényszék területén alakult szövetkezezekre: A kereskedelmi törvénynek a szövetkezetekre is alkalmazandó 180 § értelmében minden egyes közgyűlésről jegyzőkönyv veendő fel, mely az igazgatóság által az illetékes törvényszékhez haladéktalanul bemutatandó. Minthogy felteszem a győri kir. törvényszék területén alakult szövetkezetek igazgatóságáról, hogy ezen törvényes rendelkezésnek tudatában vannak azt, hogy ennek ellenére a jegyzőkönyvet a közgyűlés megtartásának napja után — néha csak huzamosabb idő múlva terjesztik ide be, csupán a jegyzőkönyv szerkesztésében való gyakorlatlanságukra vezethetem vissza. Egyrészt tehát azért, hogy a szövetkezeti igazgatóság ezen feladatán a törvény intézkedéseinek szoros betartása érdekében is könnyítsek, másrészt a jegyzőkönyv át-vizsgálásánál gyakran tapasztalt hiányokat — s ezek pótlásának elrendelésével járó — munkát elkerülhetővé tegyem, egy mintául szolgálható s a szükséges tartalomra nézve utasításokat magában foglaló közgyűlési jegyzőkönyv tervezetet készítettem, melynek egy példányát a jövőben mihez-tartás, illetve alkalmazkodás végett az ellenőrzésem alatt levő szövetkezetek mind-egyikének ezennel megküldök.

— **Halálozások.** Legutóbbi kimutatásunk óta az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő haláleseteket jelentették be: Jenei János ev. ref. 11 hónapos, Bihari József ev. ref. 12 hónapos, Pongor István ev. ref. 85 éves, Micskai Sándor ev. ref. 57 éves, Simon József róm. kath. 19 éves, Erdei Miklós ev. ref. 4 éves, Szilvási József ev. ref. 4 hónapos, Nagy Istvánné Balogh Mária róm. kath. 42 éves Győri Gedeon ev. ref. 46 éves, Antal Sándorné Nagy Mária ev. ref. 20 éves.

— **Veszedelemes szerető.** Szerelmes volt Erdős István villanyszerelő Valkóczy Mária, ki örömmel viszonzta a nagy szerelmet. Ámte Erdős nem elégedett meg a Valkóczy Mari szerelmével és tíz koronát

kért tőle. A leány ezt megtagadta, de Erdős nem tárgyalt, sőt a leány gazdájától is követelődött. Adtak neki néhány koronát, hogy megszabaduljanak tőle, de a feljelést is megtették ellene, minek alapján a rendőrség elfogta és eltoloncoltatta a veszedelm s szeretőt.

— **Megopta a szülőit.** Baranyi Zsuzsanna nyirbatori volt varróleány szülőitől és nagyanyjától ruhaneműket lopott el, aztán pedig megszökött. Ide jött Debreczenbe s itt a Polgári-féle mulatóhelyre állott be. A lopásról a debreczeni rendőrség is értesült és az eltévelyedett, bűnös leányt elfogta. Adadják a nyirbatori szolgabíró-ságnak.

— **Wolkenstein gróf hadnagy állapota.** A vasárnapi lóverseny áldozata, gróf Wolkenstein Oszwald huszárhadnagy jobban van. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a hadnagy agyrázkódást és belső sérüléseket szenvedett. Édesapja, ki a király főkönyhamestere és nyug. altáboragy állandóan fia mellett van. Tegnap este megérkezett a gróf édesanyja is, ki az Angol Királynő-ban 4 szobás lakást bérelt maga és veleérkezett társalkodónő és cselédség számára. A grófnő, míg fia teljesen fel nem épül, Debreczenben marad.

— **A rövidlátó vadász.** A napokban a Vinga mellett megtartott körvadászati alkalmával nagy szerencsétlenség történt. Báró Manasz Barco György murányi nagybirtokos és orsz. képviselő — aki erősen rövidlátó és még közlejáról is látószóval vadászik — a nádasban mozgást hallott és észrevette, hogy a nádszálak hőzött valami vörhenyes színű test van. Abban a hiszemben, hogy róka, odalépett. A róka azonban nem volt róka, hanem a vörös kamásli Sebastyén Károly erdőmester, akinek a haja is vöröses. A lövés jól volt irányítva s az erdőmester azonnal összeesett. Nem kevesebb, mint negyvenhat serét furódott a láb-szárába, amelyek közül egyik keresztülhalolt a csontjain.

— **Biztosítási család.** A Transilvânia intézetnél Moldován Györgye nagyfalusi lakos, Juána nevű leányát 2000 K ig halálosra biztosította. — Egy kis huncutság történt azonban az előleges eljárás körül, mert Moldován — talán végtelen leveledésből — nem Juánát, ki 7 hó óta oly nehéz tüdővésztes beteg, hogy már napjai is megvannak számlálva, hanem egy másik, duzzadó egészségségnek örvendő leányát vitte az intézet orvosára elé. Az orvos — persze — kiállította a szükséges bizonyítványt és a biztosítás létre jött. Moldován erre, mint a ki jól végezte a dolgát, megkönyebbülve várta otthon a szörnyű csapást, mely hátát oly közelről fejegette, de a Transilvânia értesült a nagyon is csalásra emlékeztető huncutságról s nyomban megtette vádindítványát a páratlan keresetforrásról elméledő atya ellen.

— **Nagyon helyesen teszi** mielőtt ruha beszerzését illetőleg intézkednék, ha felkeresi az „Angol szabó”-hoz címzett férfi szabó üzletet Kossuth-utca 8 szám, hol előnyös feltételek, szolid árak mellett, a legmegbízhatóbb ruha forrásra talál. Tekintve a cég tulajdonos Rosenberg Józsefnek a párisi, londoni és new-yorki elsőrendű műhelyekben szerzett tapasztalatait, melyet fényesen igazol a gondos, izléses kivitel és legmagasabb szakismeret, valamint a cégnek rövid fennállása alatt elterjedt jó híre.

— **Pénztárosnő** felvétetik fűszerüzletbe, Szent-Anna utca 55. szám.

— **Fogfájást és szájbűzt** azonnal megszüntet a „Plombus” amerikai önplombázó szer. Bővebbet a lapunk mai számában közzétett hirdetésben.

— **Halász Nándor** ékszerész kereskedő mai számunkban megjelent hirdetését olvasóink szives figyelmébe ajánljuk.

— **Az általánosan elismert koronás nyakkendőket Bekés Lajos úri divatüzlete feltűnő szép minták és kivitelben, valamint a legújabb formákban 80 fillérért árusítja.** Ezen előnyös újtásra a közönség szives figyelmét felhívjuk.

Szerencsétlenül járt huszárszázados.

Költözködés közben súlyos baleset érte tegnap délután Konkoly-Thege Elek királyi kamaras, huszárszázados, ki a debreczeni társas életnek egyik rokonszenves tagja volt. Új lakásában, az Ulíci-ut 113. számú házában gázrobbanás történt, amely veszedelmesen összeégette a százados.

Tegnap jött Debreczenből, a 2. számú honvédszázadredtől a fővárosba Konkoly-Thege Elek, hogy itt állandóan megtelepedjék. A Ludovika akadémia törzstiszti tanfolyamára iratkozott be, ezért költözködött fel a feleségével és egész háztartásával együtt Budapestre. Tegnap reggel már jelentkezett is a Ludovika-akadémián s azután egész nap a huzerkodással volt elfoglalva. Délután hat óra tájban a takarítónő főfájásról panaszkodott s azt mondotta, hogy gázszagot érez. A százados maga vállalkozott a gázcső részének felkutatására, s csakhamar rájött, hogy a gáz az előszobában ömlik, ahol a szekrény tolása közben eltörték a gázcsillár csövét.

Hat óráig nyitva volt az előszoba ajtaja, s azért addig a levegőnek csak a felső rétegeit telítette mérgével a gáz, a többi az ajtón át elillant. Alul csak az ajtó becsukása után lelt érezhető a gáz, a mi megtevéstette a százados, aki azt hitte, hogy csak most kezd ömleni a csőből a légszusz.

A tiszt szolgája által tartott létrán felkuszott a menyegző, azzal a szándékkal, hogy ott a csillár cső tövében keletkezett lyukon meggyújtja a gázt, s ezzel elér, hogy a kitóduló gáz folyton elég s nem tölti el mérgével a lakást. Alig vilant meg azonban a gyújtója lángja, amikor a vastag gázréteg irtózatossá robbanással vakító lángtengerben gyúlt ki a feje körül. A robbanás a földre vetette a százados, akinek egész testén lángra lobbant a ruhája s a haja is bajusza is égett. Az explozió pár pillanatig megremegett a falakat, majd szétvetve azokat, de azután a gáz szerencsére gyöngye ellentállásra talált az előszoba ajtajában, amelyet kiemelt sarkából s nagy zuhanással a második emeletről az udvarra röpített.

Igy történt, hogy a robbanás nem döntötte rommá a falakat. A földre sujtott Konkoly-Thege Eleknek még volt annyi ereje, hogy felkeljen s kifusszon a folyosóra. Az ajtó zuhanására összefutott lakók borzalommal látták, hogy az egész testében égő kapitány mint fut végig a folyosón. Nyomában szaladt Horváthé takari-összenny és Hüse András, a tiszti szolga, akik szintén megsérültek a robbanástól, de könnyebben. A százados már elérte a lépcsőt, ahol összerogyott. Szolgája mentette meg a lépcsőn való legurulástól, aki fölfogta estében urát, levetett zubbonyával gyorsan eloltotta égő ruháját s visszavitte az elájult százados a lakására, amelynek ajtajában akkor már ott állott kezét tördelve a százados felesége.

A szerencsétlenül járt kapitányt, akinek az arca és keze teljesen összeégett, ágyba fektették s a közeli Szent István-kórházból gyorsan orvost hívtak segítségére. Az orvos csillapító olajjal bekente a százados testét és bekötözte sebeit. Azután még több orvos jött a lakásba, akiknek véleménye szerint Konkoly-Thege Elek állapota veszedelmes.

Degenfeld József gróf — Amerikában.

A Budapesti Hírlap mai száma amerikai tudósítója nyomán gróf Degenfeld ut-

járól a többek közt a következőket írja: Degenfeld József gróf, a tiszántúli ev. ref. egyházkerület főgondnoka, az egyetemes konvent megbízásából Amerikában járt, hogy az amerikai református magyar egyházakat, melyek eddig a Board of Home Missions of the United States (Az amerikai ref. egyház belföldi misszióinak vezértölte) felügyelete alatt állottak, a hazai egyházak szervezetébe bekebelezze.

Degenfeld József gróf most másodsor járt ez ügyben Amerikában.

Az első útja nem hozta meg a kívánt sikert. Az elsőbb Johnstownba, majd Tventonba összehívott gyűlés többsége ugyan kimondotta a hazai egyházakhoz való érintkezést, több református egyház azonban nem volt hajlandó alszakadni az itteni missziótól, akiknek jóságát és atyai gondoskodását több éven keresztül élvezték.

Degenfeld másodizben azzal az eltökélt szándékkal jött Amerikába, hogy magyar egyházmegyét alakít.

Az új egyházmegyéhez tartoznak a new-yorki, a mountkarmali, a woodbridgsei, a passaic, a phoenixvillei, a pokahontasi és johustowai egyházak. Ezeket az egyházakat teljesen kivonták a Board of Home Missions of the United States fennhatósága alól, kifizetve minden adósságot, s eleget téve mindama köteletségnek, amelylyel e missziók iránt tartoztak. A nevezett magyar egyházak ezután a hazai és pedig a dunamelléki ev. ref. egyházkerület fennhatósága alá tartoznak s a hazai ref. egyházak mintájára kormányoztatnak. Lelkészeik élvezni fogják mindama jogokat, melyeket a hazai egyházak lelkészei élveznek.

Degenfeld útja tehát csak részben járt ezuttal is sikerrel. Az amerikai magyar ev. ref. egyházaknak kétharmada nem csatlakozott a hazai egyházakhoz — s így csak továbbra is a Board of Home Missions of the Reformed Church of the United States fennhatósága alatt maradnak. Nem csatlakoztak a bridgeporti, south norwalki, pert amboyi, trentoni, peckvillei, klevlandi toledoi, dilló rallei, south eskigói, loraini, buffalói, youngstowni pitsburgi, homesteadi ev. ref. magyar egyházak.

Az amerikai ref. egyházak szervezete nem nézte, valami jószemmel az amerikai magy. ref. egyházmegyének megalakulását. — Degenfeld gróf iránt a missziók vezértölte előzékenységet nem tanusított s az a határozat, melyet Irvinben október 12 én tartott gyűlésén hozott, nem nagyon biztató s a jövőre nézve sok bajnak, kellemetlenségnek és testvéri harcoknak lehet szülője.

A Board of Home Missions of the Reformed Church of the United States határozatában kimondja, hogy nem tartja szükségesnek bármit is tenni Degenfeld gróf kívánságai dolgában és hogy úgy, mint eddig, a jövőben is folytatni fogja a hozzátartozó magyar egyházakozségek támogatását és gyakorolni fogja fölöttük a felügyeleti jogot.

TÁVIRATOK.

(Érkezik d. u. 1/2 órakor.)

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Angol — orosz konfliktus.

Budapest, nov. 1. Apponyi Albert gróf még ezideig nem kapott hivatalos értesítést arról, hogy az orosz kormány a nemzetközi vizsgáló bizottság tagjául óhajta felkérni.

Párisból jelentik, hogy az Anne nevű dán gőzös parancsnoka azt beszéli, hogy az angol partokon látta, hogy angol bárkák japánokat szállítottak partra és robbanó szereket raktak le a japánok számára.

SZINHAZ.

Hetli műsor.

Kedd, nov. 1. Molnár és gyermeke. (Szinmű.) „C” bérlet.

Szerda, nov. 2. Fra Girolamo. (Szinmű.) „A” bérlet.

Csütörtök, nov. 3. Kis pajtás. (Vigjáték) „B” bérlet.

Péntek, nov. 4. Boccaccio. (Operett) „A” bérlet

Szombat, nov. 5. A nagymama. (Vigjáték.) „B” bérlet.

Vasárnap, nov. 6. Dél előtt: Fatinicza, este: Radnóthy. (Bérletszűnet)

Boccaccio. Tegnap este Suppé F. nagy operettje került színre. A régi, ismert, jó zenéjű művek mindig nagy közönséget vonzanak. A színház megtelt. A társulat nagy buzgalommal tanulta be a nehéz és szövevényes darabot, de az előadásnál nem minden igyekezet vált be. Hajdan az operette írói megkivánták a hangot és énektudást, ma már egyéb segédeszközök elegendők a siker kivására. Tegnap különösen a karok és együttesek ingadozása tűnt fel. Jó volt Sugár Aranka a czimszerepben és Krémerné mint Fiametta. A III-ik felvonás olasz duettjét szépen énekeltek. A férfiak között Mezei az elsőség, ki szerepében játékát es hangját egyformán jól érvényesítette. Kivüle Krémernének volt még sikere. A rendezés sem volt kiváló. Eltekintve a hosszú felvonásközöktől, a sötétséget teljes lámpafény mellett jelképezték, az egymáshoz rendkívül hasonló herceg és Boccaccio különböző színű parókát és feltűnően elütő ruházatot viselt. A mű betanításával Huber karmester elismerésre méltó munkát végzett s ha a tempót egy kicsit elevebben veszik, a karokra több gondot fordítanak, akkor a többi előadásban élvezetes estét szereznek a közönségnek.

IRODALOM.

Őszi koncert.

Beteg a szívem... Már kihalt belőle
A gyönyörű szép zöldelő tavasz...
Remé yek sirja, vágyak temetője,
Mely már csak fájó könyeket fakaszt.
Beteg a szívem... oh, de mily beteg már...
Alig időzött benne a meleg nyár:
Már is rátör az ősz hideg szele
S a porba hullott minden levele...

Köszöntelek ősz, kitarom, jer, elédbe
Szívem. Fogadj be, végy oitan tanyát,
Neked adom, de nem ingyen: cserébe
Küld nemsokára értem a halált...
Hideg keblére ugy vágyom ledőlni
S itt hagyni mindent... mindent, ami földi:
Fájó szerelmet, örlő bánatot
Es őt... és őt, kit titkon siratok...

Legyen szívem tavasz, nyár temetője
Es öltse fel a tél hideg mezét,
Hogy többé már ne szállhasson belőle
Dal szárnyain a bánatos beszéd...
Némuljon el minden akkord örökre,
Némítsa el a föld lehulló rögje,
Pihenjen el az ősz siró szelével,
— Hiszen az ő szívéhez ugy sem ér el...

Krúzselyi Erzsike.

Toppantó Szuzsi. Ez a címe az „Érdekes Könyvtár” novemberi füzetében első helyre került kitűnő, zamatos népies nyelven megírt elbeszélésnek, melynek szerzője László Mihály, a jónevű író. — Tartalmaz a füzet ezenkívül több érdekes novellát és elbeszélést, ismeretterjesztő apróságokat és rejtvényeket, melyeknek megfejtői mind, kivétel nélkül, könyvjutalmat nyernek. Előfizetés negyedévre csekély 1 korona. Mutatványfüzetet kívánatra ingyen és bérmentve küld bárkinek az „Érdekes Könyvtár” kiadóhivatala, Budapest, V., Kálmán-utca 2.

KÖZGAZDASÁG.

A magyar sörkereskedők országos egyesülete igazgatósága Furst Ödön elnök elnöki tete alatt tartotta meg Budapesten első érdemi igazgatósági ülését, melyen Kormos Pál egyesületi titkár előterjesztette az egyesületi iroda működéséről szóló jelentését. Az igazgatóság a jelentést tudomásul vévén, elhatározta, hogy a taggyűjtés érdekében széleskörű akciózt indít. Ezután Furst Ödön elnök terjesztette elő indítványát az egységes sörpalaczk tárgyában. Előadta, hogy a fogyasztás fejlődése erős versenyt idézett elő, mely a sörpalaczk ürmeretének fokozatos apadását idézte elő. Még ugyanis mintegy 15 évvel ezelőtt a sörpalaczk országosra mondhatni egységes volt úgy külalakjára, mint irtartalmára nézve, lévén azok 0.7 liter nagyságúak, ma oda jutottunk, hogy a régi 0.7 literes palaczkok helyett 0.56—0.58 centiliteres palaczkok vannak általában forgalomban, vagyis egy ötödével lettek kisebbek a palaczkok, mint ezelőtt. Ennek az áldatlan versenynek további elfajulását nehéz volna bevárni és óhajtható, hogy ez a tisztességtelen verseny mihamarabb megszűnjék. Az előterjesztést hosszas és beható vita követte, amelynek eredményeképp az igazgatóság elhatározta, hogy a kérdést további megvitatás végett szűkebb bizottságnak adja ki. Singer Jakab igazgató a sörkereskedelem bajainak orvoslása tárgyában tett előterjesztést. Az igazgatóság elhatározta, hogy az előterjesztést tanulmányozás végett szétküldi az igazgatóság összes tagjainak s azt a legközelebbi ülésen veszi beható tárgyalás alá. Ugyancsak Singer igazgató indítványára elhatározta az igazgatóság, hogy a Magyar Kereskedők Lapját az egyesület hivatalos lapjává kinevezi. Schattelen Viktor (Lugos) tett végül indítványt, hogy a sörkereskedelem bajainak szélesebb körű megvitatása végett január vagy február havában az egyesület országos sörkereskedői nagygyűlést rendezzen. Az igazgatóság az indítványt elvben elfogadván, kiadta a titkárnak részletes javaslat kidolgozása végett.

REGÉNYCSARNOK.

A tánczmester.

Írta: **Stepney Rawson Maud.**

(Folytatás és vége.)

— A fenséges asszony, kérdezte aztán, azt a bizonyos különös tánczot óhajtja látni, nemde?

— Azt, azt! Mondta a hercegné, előre borzongva a gyönyörtől.

— Csakhogy ahhoz társ is kell.

— Tessék választani, mondta a herceg.

— Kérem a gárda kapitányát; mondta Sámson mester s magában gondolta: egy kis revansot kell neki adni.

A gárda-kapitánynak persze ez a választás nem igen volt inyére, de ismerte a herceg hajthatatlan akaratát, tehát engedelmességet.

— Kérem, tegye le a kardját, mondta Sámson.

A kapitány a hercegre nézett kérdőleg.

— Vendégünk és szórakoztatónk kívánsága parancs, mondta ez.

A kapitány tehát kelletlenül letette kardját.

— Egy fáklyát, mondta azután a mester, alig látom a lábamat. Kegyed, pedig kapitány ur, álljon velem szembe és tegye azt, amit én.

— Nyomorult féreg, sziszegte fogai közt a kapitány, hogy parancsolgat.

— Emlékezzék csak vissza, mit mondtott nekem pár nap előtt: „az ember csontjai néha nem akarnak engedelmessékedni, de hiába, ha meg kell lenni.” Hijják be a zenészt! mondta aztán Sámson a szolgálkhoz fordulva.

Bevezettek egy öreg és vak muzsikust s a hercegi pár háta mögött egy alacsony székre ültették.

Erre megkezdődött a táncz. Eleinte lassan, ritmus szerint, azután mindig élénkebben, míg végre a szegény kapitány már alig állt a lábán.

De ekkor Sámson kezébe vette a fáklyát s azt mondta: Én is elfáradtam sokszor, de az én mesterem egy kis tüzes taplót dugott a fülembe s attól, ha olyan fáradt voltam is, hogy lábamat is alig birtam, ugy tánczoltam, mint egy tarantella.

S mikor ezt mondta, folyton a kapitány orra előtt hadonászott az égő fáklyával, ugy, hogy annak folyton uátrálnia kellett, míg végre az erkély nyitott ajtajához érve, lezuhant a 200 lábnyi mélységben elterülő tóba.

Sámson, anélkül, hogy ideje lett volna gondolkozni, győzelmi diadalkiáltással utánaugrott.

— Utánna kell löni! — kiáltott a hadnagy.

— Nem, nem, hátha a kapitányt találja a golyó! kiáltották mások.

— Csónakot! Ordított a porkoláb. Elállni mindenfelől az utját!

A zavar általános volt. Csak a vak zenész hallgatta mosolyogva a neki értetetlen zürzavart.

*

Hogyan menekült meg a szegény üldözött, maga se tudta.

Mikor a rettenetes magasból a vízbe zuhant, mint mindenki, aki uszni tud, önkéntelenül is tempózni kezdett.

Hogy meddig uszott így, arról fogalma se volt. Végre hajnal felé partot ért. Nagynehezen lábtraállt s körülnézett. Egy kápolna közelében találta magát. — Összekulcsolta kezét s hálaimát rebegett a mindenhatónak szerencsés megmeneküléseért. Amin a kápolnába be akart lépni, egy batyut látott az ajtóban. Benézett, van-e gazdája? Nem volt ott senki. Bizonyosan az isten adománya. Ledobta átvett komédiás öltözetét s felvette az ebadóba hagyott juhászbojtár köntöst.

Aztán ismét térdre borult s keservesen zokogott.

A nagyérdemű közönség

saját érdeke kívánja,
hogy arany-, ékszer-, ezüst- és
óra szükségletét

Halász Nándor

aranyműves, órás és ékszerész fedezze
DEBRECZEN, Piacz-utca 24. szám.

==== Ki a ====

tartósságért és finomságért kezességet
vállal. Arany-, ezüst-, ékszer és óra
javításokat eszközöl.

**Arany-, ezüst és ékszer tárgyban
óriási választék!**

Tört aranyat és ezüstöt a legmagasabb
napi áron veszek. — Vidéki megren-
delések pontosan eszközölköttek.

— Saját ékszer és óraműhely. —

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 39. Bérlet 27-ik szám (C)

Ma, kedden, 1904. évi november hó 1-én:

A molnár és gyermeke.

Népies színmű 5 felvonásban.

Holnap, szerdán, november hó 2-án:

Fra girolamo.

Tragédia 5 felvonásban.

120 széles divatszövetek 1 m. 33 kr.

Nagy alkalmi ruhaszövet eladás!

15,000 méter

Goldstein és Gelber csödtömeg egész
ruhaszövet raktárát mintegy

tizenötezer

métert megvettük és üzlethelyiségünkben
(Piacz-utca kistemplommal szemben)
méterenként vagy végenként minden el-
fogadható áron elárusítjuk.

Vallerstein Fulöp fiai

DEBRECZEN, Piacz-utca, kistemplommal szemben.

Ritka alkalm!

120 széles divatszövetek 1 m. 33 kr.

Védjegy: „Horgony“.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótlék
egy régiónak bizonyult háziszere, mely már
több mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapító
szernek bizonyult köszvénynél, csúznál és
meghűléseknel bedörzsölésképpen használva.
Figyelmeztetés. Silány hamisítványok
miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak
olyan üveget fogadjunk el, amely a „Horgony“
védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott
dobozba van csomagolva. Ára üvegekben
80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván
minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár:
Török József gyógyszerésznél. Budapest.

Richter gyógyszerertára
az „Arany oroszlanhoz“, Prágában.
Elisabethstr. 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Az 1895. évi kairoi s az 1896. évi
londoni egészségügyi kiállásokon dsz-
oklevéllel s arany éremmel kitüntetve
Orvosi tekintélyek által kipróbált s na-
yobb kórodákban kitűnő sikerrel hasz-
nált külszer:

REUMA-SZESZ és ERŐ FLUID

biztos s kiváló gyors hatása a test bár-
minemű csúszos bántalmait, u. m. **ízület ny,**
csúz, reuma, i chis, asbma stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő,
amennyiben gyakrabban idültabb esetek-
nél is már egyszeri bedörzsölésnél a
fájdalmakat teljesen megszünteti.

Fog- és fejfájást 5 p. alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással
1 korona, erősebb üveg 2 korona 40 fillér.

Főraktárak Budapestén: **Török Jó-
zsef** gyógyszerertárban, Király-utca 12,
valamint **dr. Eger A.** gyógyszerertárban,
Váci-körút 17. szám. — Ugyiszintén a
főváros összes s a vidék csaknem összes
gyógyszerertárban, valamint a készítő

Widder Gyula

gyógyszerésznél

S.-A. -Ujhely 11. szám.

Ugyiszintén: Debreczenben Miha-
lovits Jenő, dr. Rotschnek V. Emil, Tót
Béla, Szilcz Ferencz gyógyszerészeknél h

Kiadó lakások.

1904 november 1-re Kossuth-utca
9 sz. udvari emelet 2 nagy világos szoba
előzoba. Igen alkalmas ügyvéd, doktor,
hivatalnokok részére garcon lakásnak,
vagy irodai helyiségnek. Tiszta udvar, jó
viz, kényelmes lépcső.

Értekezhetni Kardos László
üzletében.

Köhögés, rekedtség s hurut ellen nincs jobb a
RETHY-féle

pemetefü cukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és
határozottan **RETHY-félet** kérjünk
mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak **RETHY-félet** fogadjunk el

Van szerencsém tudatni a n. é.
közönséggel, hogy

Szabó Lajos fiai urak

Szent-Annai szőlőtelepének

„asztali-bor“

termését megszereztem és a fehér li-
terjét 30 krajczárért, a verest 40
krajczárért árusítom.

Hektoliter vételénél engedmény.

Állandó raktár különböző hegyi
és csemege borokból.

Tisztelettel

Máyer Jenő.

TÁNCISKOLA MEGNYITÁS.

Van szerencsém az igen tisztelt szülők
s a nagyérdemű közönség becses tudomására
ozni, hogy folyó évi november hó 8-ikán,
kedden (13 even alóli) polgári gyerekek részére
6 órától 8 óráig, november hó 8-ikán kedden
iparos ifjak részére 8 órától 10 óráig, novem-
ber hó 14-én hétfőn (felnőtt) polgári ifjak ré-
szére 7 órától 9 óráig

a téli táncztanfolyamot megnyitom.

Beiratásokat elfogadok a mai naptól la-
kásomon délelőtt 8 órától 10-ig és este 6 órá-
tól a táncziskola helyiségében.

Lakás és tánczterem (Csapó-utca 17).
Korona című tánczterem.

Maradok kiváló tisztelettel

Schaf János,

táncztanító.

Szőnyeg,

✱ függöny, butorszövet, ✱
linoleum

●raktárunkat, saját házunkba ●

Kossuth-ut

|| főüzletünk eme
|| ségeibe helyeztük el

A még raktárunkban

szőnyeg, függöny, butor-
szövet, ágy- és asztalterítőket
ameddig a készlet tart

✱ leszállított árak mellett ✱
árusítjuk el.

Bosznay J. és Társa.

Debreczen Kossuth-u. 5.

PLOMBUS Co. Nev-York 104 E 106 Str.

PLOMBUS!

250.000 halairat 1 év alatt.

Nincs többé fogfájás!
odvas fog!
bűzös száj!

Fenti betegségeknek előidézői kétségte-
lenül az odvas fogak. Ezen remek ame-
rikai szer ezen kínos és kellemetlen
szervenéseket

azonnal megszünteti!

„Plombus“-szal mindenki
— maga plombirozhatja —

fájdalom nélkül és hihetetlen egyszerű módon

odvas fogait!

„Plombus“ ne hiányozzék egy háznál
sem. az egyszeri csekély kiadás százso-
ros kamatja: a nyugalom. A fogfájdal-
makban szenvedőket tehát saját érdeké-
ben felhívjuk, hogy rendeljék meg ezen
valóban remek háziszert, mely az ame-
rikai elsőmőség netovábbja!

Ára egy adagnak, mely 5—6 odvas fo-
gakra elegendő, használati utasítással 2
korona 2 kor. 10 fill. előzetes bekül-
dése után bérmentve bárhova. Megren-
delhető egyedül a Magyarországi kép-
viselettől, melynek címe:

„Plombus“ széküldés, Pásztó, Heves-m.

A tavalyi
petroleum forrás

megeredt

Neumann Nándor

esték-, lakk-, kence- és petroleum gyári
raktárában

Hatvan-utca 5-ik szám alatt

Telefon 205.

Bronz mázak minden színben dobo-
zanként 16 kr.

KOCH

Piacz-utca

51

Csanak-házban.

TESTVÉREK

debreczeni

érfi-, fiu-, leányka- és gyermekruha áruhaza
a legolcsóbb

ruha-forrás.

Olosó, szabott áruk.

Elismert legjobb minőségű

Eperjesi cserép-kályhák

leszállított árak mellett,

továbbá:

Főzőedények, takaré-konyhák, épület-
vasalások, gazdasági eszközök, tetőle-
mezek, mérlegek, revolverek, töltények

nagyválasztékban

a legjutányosabb árban kaphatók:

KOVÁCS GYULA vasüzletében

a „BIKA“ szálloda mellett.

Gaedicke szerencséseje óriási!

Tizenöt millió korona nyereményt fizettem ki rövid időn belül, közte következő
főnyereményeket:

A nagy jutalmat **600.000** korona értékben 62551 számra

400000 kor. 11119. számra

400000 „ 28916 „

400000 „ 33464. „

70000 „ 60912 „

60000 „ 17357 „

60000 kor. 97263. számra.

30000 „ 38691. „

100000 „ 42758. „

100000 „ 49878. „

100000 „ 87991. „

60000 kor 78063. számra.

60000 „ 82.28. „

30000 „ 6920. „

30000 „ 90964. „

A XV. magyar kir. szab. osztálysorsjátékban újból 110.000 sorsjegy
55.000 nyeremenynyel soroltatik ki, közte az esetleges

Egy millió korona értékű főnyeremény.

Minden második sorsjegy nyer.

Az I. osztály húzása már 1904 november 24-én és 25-én.

Sorsjegy-árak: — Egész — fél — negyed — nyolczad
12.— 6.— 3.— 1.50 korona

A sorsjegyek szétküldése előzetes fizetés vagy utánvét ellenében történik. — Hivatalos
tervek ingyen. — Postabefizetési lapok az összegek postadijmentes beküldésére dij-
talannal állnak ügyfeleim rendelkezésére. — A megrendeléseket lehetőleg azonnal kérem.

GAEDICKE A.

Magyarország legnagyobb
szerencse-gyűjtődéje.

Budapest, Kossuth-Lajos-utca 11.